

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ ¹⁾

z dnia 23 marca 2009 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania
w szkołach publicznych**

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 15, poz. 142, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1:

a) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) podstawowych i gimnazjów dla dzieci i młodzieży, w których realizowana jest podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych i gimnazjów, określona odpowiednio w załącznikach nr 2 i 4 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w

---

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. Nr 216, poz. 1591).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618 oraz z 2009 r. Nr 6, poz. 33 i Nr 31, poz. 206.

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 137, poz. 1155, z 2003 r. Nr 39, poz. 337 i Nr 116, poz. 1093, z 2004 r. Nr 43, poz. 393, z 2005 r. Nr 30, poz. 252 oraz z 2008 r. Nr 72, poz. 420.

sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17):

- a) klas I – III szkoły podstawowej, w tym szkoły podstawowej specjalnej, z wyjątkiem szkoły podstawowej specjalnej dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, stanowiący załącznik nr 3a do rozporządzenia,
  - b) gimnazjum, w tym gimnazjum specjalnego, z wyjątkiem gimnazjum specjalnego dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, stanowiący załącznik nr 6a do rozporządzenia,
  - c) oddziałów przysposabiających do pracy organizowanych w gimnazjum, stanowiący załącznik nr 6b do rozporządzenia,”
- b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
- „2a) gimnazjum dla dorosłych, w którym realizowana jest podstawa programowa kształcenia ogólnego dla gimnazjów, określona w załączniku nr 4 do rozporządzenia, o którym mowa w pkt 1a, stanowiący załącznik nr 8a do rozporządzenia,”
- c) uchyla się pkt 4;

2) w § 2:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ramowy plan nauczania określa tygodniowy wymiar godzin zajęć edukacyjnych dla odpowiednich okresów nauczania o wyróżnionych celach, stanowiących całość dydaktyczną, zwanych dalej „etapami edukacyjnymi”, w szkole podstawowej, gimnazjum, zasadniczej szkole zawodowej, trzyletnim liceum ogólnokształcącym, trzyletnim liceum profilowanym, czteroletnim technikum, dwuletnim uzupełniającym liceum ogólnokształcącym dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej, trzyletnim technikum uzupełniającym dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej, szkole policealnej o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku, a także w trzyletniej szkole specjalnej przysposabiającej do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów ze sprzężonymi niepełnosprawnościami:

- 1) obowiązkowych zajęć edukacyjnych o charakterze dydaktyczno-wychowawczym, w toku których odbywa się nauczanie przedmiotów, bloków przedmiotowych, o których mowa w § 3 ust. 10, realizacja modułów, kształcenie zintegrowane (edukacja wczesnoszkolna) lub realizacja ścieżek edukacyjnych, o których mowa w ust. 5 pkt 3, oraz zajęć w profilu,
  - 2) zajęć z religii/etyki,
  - 3) godzin do dyspozycji dyrektora szkoły:
    - a) godzin przeznaczonych na realizację zajęć, o których mowa w ust. 5,
    - b) godzin przeznaczonych na realizację zajęć, o których mowa w ust. 5a,
  - 4) zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych,
  - 5) zajęć socjoterapeutycznych organizowanych dla uczniów z dysfunkcjami i zaburzeniami utrudniającymi funkcjonowanie społeczne.”,
- b) w ust. 5 pkt 2 – 4 otrzymują brzmienie:
- „2) realizację dodatkowych zajęć edukacyjnych, dla których nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania tych zajęć został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania, a w przypadku klas, w których realizowana jest dotychczasowa podstawa programowa kształcenia ogólnego⁴⁾ - także na realizację dodatkowych zajęć edukacyjnych z języka obcego, języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego, nieujętych w ramowym planie nauczania dla danego etapu edukacyjnego, jeżeli wymiar godzin umożliwi realizację podstawy programowej ustalonej dla tych zajęć,
  - 3) realizację ścieżek edukacyjnych, obejmujących zestaw treści i umiejętności o istotnym znaczeniu wychowawczym, których realizacja może odbywać się w ramach nauczania przedmiotów lub bloków przedmiotowych, o których mowa w § 3 ust. 10, lub w postaci odrębnych zajęć - w przypadku klas, w których realizowana jest dotychczasowa podstawa programowa kształcenia ogólnego⁴⁾,

---

⁴⁾ Dotychczasowa podstawa programowa kształcenia ogólnego realizowana jest zgodnie z § 4 ust. 2, § 6 ust. 2, § 7 ust. 2 i § 8 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17).

4) zorganizowanie zajęć dla grupy uczniów z uwzględnieniem ich potrzeb, w tym zajęć dydaktyczno – wyrównawczych i zajęć ruchowych o charakterze korekcyjnym - w przypadku klas, w których realizowana jest dotychczasowa podstawa programowa kształcenia ogólnego⁴⁾,”

c) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły mogą być przeznaczone również na realizację:

1) zajęć zwiększających szanse edukacyjne uczniów: na pracę z uczniem zdolnym lub z uczniem mającym trudności w nauce,

2) zajęć rozwijających zainteresowania uczniów

- w wymiarze ustalonym przez dyrektora szkoły, z uwzględnieniem art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.⁵⁾).”

d) w ust. 7:

- po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) w klasach I-III szkoły podstawowej, w których realizowana jest podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych określona w załączniku nr 2 do rozporządzenia, o którym mowa w § 1 pkt 1a – 24 godzin,”

- po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) w każdej klasie gimnazjum, z wyjątkiem oddziałów dwujęzycznych, w którym realizowana jest podstawa programowa kształcenia ogólnego dla gimnazjum określona w załączniku nr 4 do rozporządzenia, o którym mowa w § 1 pkt 1a – 33 godzin,”

- po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) w oddziałach dwujęzycznych gimnazjum, w którym realizowana jest podstawa programowa kształcenia ogólnego dla gimnazjum określona w załączniku nr 4 do rozporządzenia, o którym mowa w § 1 pkt 1a – 35 godzin,”

e) ust. 7a - 9 otrzymują brzmienie:

---

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1218 i Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 17, poz. 95, Nr 80, poz. 542, Nr 102, poz. 689, Nr 158, poz. 1103, Nr 176, poz. 1238, Nr 191, poz. 1369 i Nr 247, poz. 1821, z 2008 r. Nr 145, poz. 917 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 1, poz. 1.

„7a. Do tygodniowych wymiarów godzin, o których mowa w ust. 7, nie wlicza się:

- 1) godzin zajęć, o których mowa w § 4 ust. 1,
- 2) godzin zajęć sportowych w szkołach (oddziałach) sportowych oraz szkołach mistrzostwa sportowego, z wyjątkiem godzin obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego realizowanych w ramach zajęć sportowych.

8. Zajęcia religia / etyka są realizowane zgodnie z przepisami w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach.

9. Zajęcia wychowanie do życia w rodzinie są realizowane zgodnie z przepisami w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego.”;

3) w § 3 uchyla się ust. 8;

4) w § 4 w ust. 1:

a) w pkt 1 lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) w zasadniczych szkołach zawodowych – równym wymiarowi godzin zajęć z języka polskiego w danym roku szkolnym,”

b) w pkt 3 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) w zasadniczych szkołach zawodowych, w tym w szkołach specjalnych – równym tygodniowemu wymiarowi godzin zajęć z języka polskiego w danym roku szkolnym.”;

5) w § 6:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. W klasach IV-VI szkoły podstawowej, w gimnazjum, zasadniczej szkole zawodowej, trzyletnim liceum ogólnokształcącym, trzyletnim liceum profilowanym, czteroletnim technikum, dwuletnim uzupełniającym liceum ogólnokształcącym dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej, trzyletnim technikum uzupełniającym dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej

i szkole policealnej o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku podział na grupy jest obowiązkowy:

- 1) na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z informatyki i technologii informacyjnej - w oddziałach liczących więcej niż 24 uczniów, z tym że liczba uczniów w grupie nie może przekraczać liczby stanowisk komputerowych w pracowni komputerowej, z zastrzeżeniem ust. 4,
- 2) na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z języków obcych, z tym że przy podziale na grupy należy uwzględnić stopień zaawansowania znajomości języka obcego; zajęcia są prowadzone w grupach oddziałowych, międzyoddziałowych lub międzyklasowych, liczących od 10 do 24 uczniów, z zastrzeżeniem ust. 4,
- 3) na nie więcej niż połowie obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, dla których z treści programu nauczania wynika konieczność prowadzenia ćwiczeń, w tym laboratoryjnych - w oddziałach liczących więcej niż 30 uczniów, z zastrzeżeniem ust. 4,
- 4) na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia w zawodzie lub w profilu kształcenia ogólnozawodowego, dla których z treści programu nauczania wynika konieczność prowadzenia ćwiczeń, w tym laboratoryjnych - w oddziałach liczących więcej niż 30 uczniów, z zastrzeżeniem ust. 4,
- 5) w przypadku realizacji w kształceniu zawodowym modułów, zgodnie z wymogami określonymi w modułowym programie nauczania dla zawodu,
- 6) na zajęciach praktycznej nauki zawodu, zgodnie z przepisami w sprawie praktycznej nauki zawodu,
- 7) na zajęciach wychowania do życia w rodzinie, zgodnie z przepisami w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego.

2. W gimnazjum, w trzyletnim liceum ogólnokształcącym i dwuletnim uzupełniającym liceum ogólnokształcącym dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej, liczącym nie więcej niż dwa oddziały każdej klasy, zajęcia z języków obcych oraz z przedmiotów ujętych w podstawie programowej

w zakresie rozszerzonym mogą być prowadzone w grupach, w tym w grupach międzyoddziałowych, liczących nie mniej niż 7 uczniów.”,

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Zajęcia wychowania fizycznego są prowadzone w grupach liczących od 12 do 26 uczniów. Dopuszcza się tworzenie grup międzyoddziałowych lub międzyklasowych.”,

c) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. W zasadniczej szkole zawodowej, trzyletnim liceum ogólnokształcącym, trzyletnim liceum profilowanym, czteroletnim technikum, dwuletnim uzupełniającym liceum ogólnokształcącym dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej, trzyletnim technikum uzupełniającym dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej i szkole policealnej o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku zajęcia wychowania fizycznego są prowadzone oddzielnie dla dziewcząt i chłopców. W klasach IV – VI szkoły podstawowej i w gimnazjum zajęcia wychowania fizycznego mogą być prowadzone oddzielnie dla dziewcząt i chłopców.”;

6) w załączniku nr 1 „Ramowy plan nauczania dla szkoły podstawowej”:

a) w tabeli:

- w części zatytułowanej „I etap edukacyjny (klasy I-III)”:

- pozycja „Godziny do dyspozycji dyrektora” otrzymuje brzmienie:

Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły:	
1) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5 rozporządzenia	6
2) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5a rozporządzenia	X ^{d)}

- uchyla się pozycję „Razem godzin zajęć edukacyjnych”,

- w części zatytułowanej „II etap edukacyjny (klasy IV-VI)”:

- pozycja „Godziny do dyspozycji dyrektora” otrzymuje brzmienie:

Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły:	
1) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5 rozporządzenia ^{c)}	9
2) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5a rozporządzenia	X ^{d)}

- uchyla się pozycję „Razem godzin zajęć edukacyjnych”,

b) dodaje się przypis d pod tabelą w brzmieniu:

„^{d)} tygodniową liczbę godzin przeznaczonych na realizację tych zajęć w każdym roku szkolnym ustala dyrektor szkoły, z uwzględnieniem art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.”;

7) w załączniku nr 2 „Ramowy plan nauczania dla szkoły podstawowej specjalnej”:

a) w tabeli:

- w części zatytułowanej „I etap edukacyjny (klasy I-III)”:

- pozycja „Godziny do dyspozycji dyrektora” otrzymuje brzmienie:

Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły:			
1) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5 rozporządzenia	4	7	4
2) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5a rozporządzenia	X ^{b)}	X ^{b)}	X ^{b)}

- uchyla się pozycję „Razem godzin zajęć edukacyjnych”,

- w części zatytułowanej „II etap edukacyjny (klasy IV-VI)”:

- pozycja „Godziny do dyspozycji dyrektora” otrzymuje brzmienie:

Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły:			
1) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5 rozporządzenia	12	13	10
2) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5a rozporządzenia	X ^{b)}	X ^{b)}	X ^{b)}

- uchyla się pozycję „Razem godzin zajęć edukacyjnych”,

b) dodaje się przypis b pod tabelą w brzmieniu:

„^{b)} tygodniową liczbę godzin przeznaczonych na realizację tych zajęć w każdym roku szkolnym ustala dyrektor szkoły, z uwzględnieniem art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.”;

8) w załączniku nr 3 „Ramowy plan nauczania dla szkoły podstawowej specjalnej dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym”:

a) w tabeli:

- w części zatytułowanej „I etap edukacyjny (klasy I-III)”:

- pozycja „Godziny do dyspozycji dyrektora” otrzymuje brzmienie:

Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły:	
1) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5 rozporządzenia	10
2) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5a rozporządzenia	X ^{c)}

- uchyla się pozycję „Razem godzin zajęć edukacyjnych”,

- w części zatytułowanej „II etap edukacyjny (klasy IV-VI)”:

- po pozycji „Religia/Etyka” dodaje się pozycję w brzmieniu:

Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5a rozporządzenia	X ^{c)}
--	-----------------

- uchyla się pozycję „Razem godzin zajęć edukacyjnych”,

b) dodaje się przypis c pod tabelą w brzmieniu:

„^{c)} tygodniową liczbę godzin przeznaczonych na realizację tych zajęć w każdym roku szkolnym ustala dyrektor szkoły, z uwzględnieniem art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.”;

9) w załączniku nr 4 „Ramowy plan nauczania dla gimnazjum”:

a) w tabeli:

- pozycja „Godziny do dyspozycji dyrektora” otrzymuje brzmienie:

Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły:	
1) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5 rozporządzenia ^{e)}	6
2) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5a rozporządzenia	X ^{f)}

- uchyla się pozycję „Razem godzin zajęć edukacyjnych”,

b) dodaje się przypis f pod tabelą w brzmieniu:

„^{f)} tygodniową liczbę godzin przeznaczonych na realizację tych zajęć w każdym roku szkolnym ustala dyrektor szkoły, z uwzględnieniem art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.”;

10) w załączniku nr 4a „Ramowy plan nauczania dla oddziałów przysposabiających do pracy organizowanych w gimnazjum”:

a) w tabeli:

- pozycja „Godziny do dyspozycji dyrektora” otrzymuje brzmienie:

Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły:	
1) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5 rozporządzenia ^{d)}	5
2) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5a rozporządzenia	X ^{e)}

- uchyla się pozycję „Razem godzin zajęć edukacyjnych”,

b) dodaje się przypis e pod tabelą w brzmieniu:

„^{e)} tygodniową liczbę godzin przeznaczonych na realizację tych zajęć w każdym roku szkolnym ustala dyrektor szkoły, z uwzględnieniem art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.”;

11) w załączniku nr 5 „Ramowy plan nauczania dla gimnazjum specjalnego”:

a) w tabeli:

- pozycja „Godziny do dyspozycji dyrektora” otrzymuje brzmienie:

Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły:			
1) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5 rozporządzenia ^{c)}	8	6	8
2) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5a rozporządzenia	X ^{e)}	X ^{e)}	X ^{e)}

- uchyla się pozycję „Razem godzin zajęć edukacyjnych”,

b) dodaje się przypis e pod tabelą w brzmieniu:

„^{e)} tygodniową liczbę godzin przeznaczonych na realizację tych zajęć w każdym roku szkolnym ustala dyrektor szkoły, z uwzględnieniem art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.”;

12) w załączniku nr 6 „Ramowy plan nauczania dla gimnazjum specjalnego dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym”:

a) w tabeli:

- po pozycji „Religia/Etyka” dodaje się pozycję w brzmieniu:

Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5a rozporządzenia	X ^{d)}
--	-----------------

- uchyla się pozycję „Razem godzin zajęć edukacyjnych”,

b) dodaje się przypis d pod tabelą w brzmieniu:

„^{d)} tygodniową liczbę godzin przeznaczonych na realizację tych zajęć w każdym roku szkolnym ustala dyrektor szkoły, z uwzględnieniem art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.”;

13) w załączniku nr 7 „Ramowy plan nauczania dla klasy VI szkoły podstawowej dla dorosłych”:

a) w tabeli:

- pozycja „Godziny do dyspozycji dyrektora” otrzymuje brzmienie:

Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły:		
1) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5 rozporządzenia	3	54
2) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5a rozporządzenia	X ^{b)}	X ^{b)}

- uchyla się pozycję „Razem godzin zajęć edukacyjnych”,

b) dodaje się przypis b pod tabelą w brzmieniu:

„^{b)} tygodniową liczbę godzin przeznaczonych na realizację tych zajęć w każdym roku szkolnym ustala dyrektor szkoły, z uwzględnieniem art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.”;

14) w załączniku nr 8 „Ramowy plan nauczania dla gimnazjum dla dorosłych”:

a) w tabeli:

- pozycja „Godziny do dyspozycji dyrektora” otrzymuje brzmienie:

Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły:		
1) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5 rozporządzenia	5	90
2) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5a rozporządzenia	X ^{a)}	X ^{a)}

- uchyla się pozycję „Razem godzin zajęć edukacyjnych”,

b) dodaje się przypis a pod tabelą w brzmieniu:

„^{a)} tygodniową liczbę godzin przeznaczonych na realizację tych zajęć w każdym roku szkolnym ustala dyrektor szkoły, z uwzględnieniem art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.”;

15) w załączniku nr 9 „Ramowy plan nauczania dla trzyletniego liceum ogólnokształcącego, w tym trzyletniego liceum ogólnokształcącego specjalnego dla uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, zagrożonych uzależnieniem, z zaburzeniami zachowania”:

a) w tabeli:

- pozycja „Godziny do dyspozycji dyrektora” otrzymuje brzmienie:

Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły: 1) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5 rozporządzenia ^{e)}	4	2	40
2) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5a rozporządzenia	X ^{f)}	X ^{f)}	X ^{f)}

- uchyla się pozycję „Razem godzin zajęć edukacyjnych”,

b) dodaje się przypis f pod tabelą w brzmieniu:

„^{f)} Tygodniową liczbę godzin przeznaczonych na realizację tych zajęć w każdym roku szkolnym ustala dyrektor szkoły, z uwzględnieniem art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.”;

16) w załączniku nr 10 „Ramowy plan nauczania dla trzyletniego liceum ogólnokształcącego z oddziałami dwujęzycznymi”:

a) w tabeli:

- pozycja „Godziny do dyspozycji dyrektora” otrzymuje brzmienie:

Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły: 1) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5 rozporządzenia	1	4
--	---	---

2) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5a rozporządzenia	X ^{c)}	X ^{c)}
--	-----------------	-----------------

- uchyla się pozycję „Razem godzin zajęć edukacyjnych”,

b) dodaje się przypis c pod tabelą w brzmieniu:

„^{c)} tygodniową liczbę godzin przeznaczonych na realizację tych zajęć w każdym roku szkolnym ustala dyrektor szkoły, z uwzględnieniem art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.”;

17) w załączniku nr 11 „Ramowy plan nauczania dla trzyletniego liceum profilowanego, w tym trzyletniego liceum profilowanego specjalnego dla uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, zagrożonych uzależnieniem, z zaburzeniami zachowania”:

a) w tabeli:

- pozycja „Godziny do dyspozycji dyrektora” otrzymuje brzmienie:

Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły:			
1) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5 rozporządzenia ^{e)}	5	3	54
2) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5a rozporządzenia	X ^{f)}	X ^{f)}	X ^{f)}

- uchyla się pozycję „Razem godzin zajęć edukacyjnych”,

b) dodaje się przypis f pod tabelą w brzmieniu:

„^{f)} Tygodniową liczbę godzin przeznaczonych na realizację tych zajęć w każdym roku szkolnym ustala dyrektor szkoły, z uwzględnieniem art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.”;

18) w załączniku nr 12 „Ramowy plan nauczania dla czteroletniego technikum, w tym czteroletniego technikum specjalnego dla uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, zagrożonych uzależnieniem, z zaburzeniami zachowania”:

a) w tabeli:

- pozycja „Godziny do dyspozycji dyrektora” otrzymuje brzmienie:

Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły: 1) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5 rozporządzenia ^{f)}	5	3	54
2) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5a rozporządzenia	X ^{h)}	X ^{h)}	X ^{h)}

- uchyla się pozycję „Razem godzin zajęć edukacyjnych”,

b) dodaje się przypis h pod tabelą w brzmieniu:

„^{h)} Tygodniową liczbę godzin przeznaczonych na realizację tych zajęć w każdym roku szkolnym ustala dyrektor szkoły, z uwzględnieniem art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.”;

19) w załączniku nr 13 „Ramowy plan nauczania dla zasadniczej szkoły zawodowej, w tym zasadniczej szkoły zawodowej specjalnej dla uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, zagrożonych uzależnieniem, z zaburzeniami zachowania”:

a) w tabeli:

- pozycja „Godziny do dyspozycji dyrektora” otrzymuje brzmienie:

Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły: 1) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5 rozporządzenia	2	1	18
2) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5a rozporządzenia	X ^{f)}	X ^{f)}	X ^{f)}

- uchyla się pozycję „Razem godzin zajęć edukacyjnych”,

b) dodaje się przypis f pod tabelą w brzmieniu:

f) tygodniową liczbę godzin przeznaczonych na realizację tych zajęć w każdym roku szkolnym ustala dyrektor szkoły, z uwzględnieniem art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.”;

20) w załączniku nr 39 „Ramowy plan nauczania dla dwuletniego uzupełniającego liceum ogólnokształcącego dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej, w tym dwuletniego uzupełniającego liceum ogólnokształcącego specjalnego dla uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, zagrożonych uzależnieniem, z zaburzeniami zachowania”:

a) w tabeli:

- pozycja „Godziny do dyspozycji dyrektora” otrzymuje brzmienie:

Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły:			
1) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5 rozporządzenia	2	2	36
2) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5a rozporządzenia	X ^{b)}	X ^{b)}	X ^{b)}

- uchyla się pozycję „Razem godzin zajęć edukacyjnych”,

b) dodaje się przypis b pod tabelą w brzmieniu:

„^{b)} Tygodniową liczbę godzin przeznaczonych na realizację tych zajęć w każdym roku szkolnym ustala dyrektor szkoły, z uwzględnieniem art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.”;

21) w załączniku nr 40 „Ramowy plan nauczania dla trzyletniego technikum uzupełniającego dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej, w tym trzyletniego technikum uzupełniającego specjalnego dla uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, zagrożonych uzależnieniem, z zaburzeniami zachowania”:

a) w tabeli:

- pozycja „Godziny do dyspozycji dyrektora” otrzymuje brzmienie:

Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły: 1) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5 rozporządzenia ^{b)}	5	3	36
2) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5a rozporządzenia	X ^{d)}	X ^{d)}	X ^{d)}

- uchyla się pozycję „Razem godzin zajęć edukacyjnych”,

b) dodaje się przypis d pod tabelą w brzmieniu:

„^{d)} Tygodniową liczbę godzin przeznaczonych na realizację tych zajęć w każdym roku szkolnym ustala dyrektor szkoły, z uwzględnieniem art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.”;

22) w załączniku nr 41 „Ramowy plan nauczania dla szkoły policealnej na podbudowie programowej liceum profilowanego o profilu odpowiadającym tej samej co zawód dziedzinie gospodarki, w tym szkoły policealnej specjalnej dla uczniów niesłyszących i słabosłyszących, niewidomych i słabowidzących oraz z niepełnosprawnością ruchową”:

a) w tabeli:

- po pozycji „ Wychowanie fizyczne” dodaje się pozycję w brzmieniu:

Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5a rozporządzenia	X ^{b)}	X ^{b)}	X ^{b)}
--	-----------------	-----------------	-----------------

- uchyla się pozycję „Razem godzin zajęć edukacyjnych”,

b) dodaje się przypis b pod tabelą w brzmieniu:

„^{b)} Tygodniową liczbę godzin przeznaczonych na realizację tych zajęć w każdym roku szkolnym ustala dyrektor szkoły, z uwzględnieniem art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.”;

23) w załączniku nr 42 „Ramowy plan nauczania dla szkoły policealnej na podbudowie programowej szkół dających wykształcenie średnie, w tym szkoły policealnej

specjalnej dla uczniów niesłyszących i słabosłyszących, niewidomych i słabowidzących oraz z niepełnosprawnością ruchową”:

a) w tabeli:

- po pozycji „ Wychowanie fizyczne” dodaje się pozycję w brzmieniu:

Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5a rozporządzenia	X ^{d)}	X ^{d)}	X ^{d)}
--	-----------------	-----------------	-----------------

- uchyla się pozycję „Razem godzin zajęć edukacyjnych”,

b) dodaje się przypis d pod tabelą w brzmieniu:

„^{d)} tygodniową liczbę godzin przeznaczonych na realizację tych zajęć w każdym roku szkolnym ustala dyrektor szkoły, z uwzględnieniem art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.”;

24) w załączniku nr 43 „Ramowy plan nauczania dla trzyletniej szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów ze sprzężonymi niepełnosprawnościami”:

a) w tabeli:

- po pozycji „ Religia/Etyka” dodaje się pozycję w brzmieniu:

Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5a rozporządzenia	X ^{b)}	X ^{b)}	X ^{b)}
--	-----------------	-----------------	-----------------

- uchyla się pozycję „Razem godzin zajęć edukacyjnych”,

b) dodaje się przypis b pod tabelą w brzmieniu:

„^{b)} Tygodniową liczbę godzin przeznaczonych na realizację tych zajęć w każdym roku szkolnym ustala dyrektor szkoły, z uwzględnieniem art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.”;

25) po załączniku nr 3 dodaje się załącznik nr 3a w brzmieniu określonym w załączniku nr 1 do niniejszego rozporządzenia;

26) po załączniku nr 6 dodaje się załączniki nr 6a i 6b w brzmieniu określonym w załącznikach nr 2 i 3 do niniejszego rozporządzenia;

27) po załączniku nr 8 dodaje się załącznik nr 8a w brzmieniu określonym w załączniku nr 4 do niniejszego rozporządzenia;

28) uchyla się załączniki nr 18, 23, 24, 28, 35 i 38.

§ 2. Dyrektorzy szkół, w porozumieniu z organami prowadzącymi szkoły, dostosują organizację obowiązkowych zajęć edukacyjnych z informatyki i technologii informacyjnej do wymogu dotyczącego liczby uczniów w grupie na tych zajęciach, o którym mowa w § 6 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia wymienionego w § 1 niniejszego rozporządzenia, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem, w terminie do dnia 31 sierpnia 2012 r.

§ 3. 1. Ramowe plany nauczania określone w załącznikach nr 3a, 6a, 6b i 8a do rozporządzenia wymienionego w § 1 niniejszego rozporządzenia, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem, stosuje się począwszy od roku szkolnego 2009/2010 w klasach I szkół podstawowych i gimnazjów.

2. W pozostałych klasach szkół podstawowych i gimnazjów stosuje się dotychczasowe ramowe plany nauczania, określone w załącznikach nr 1, 2, 4, 4a, 5 i 8 do rozporządzenia wymienionego w § 1 niniejszego rozporządzenia, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2009 r.

Minister
Edukacji Narodowej

Załącznik nr 1

**RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA KLAS I – III SZKOŁY PODSTAWOWEJ,
W TYM SZKOŁY PODSTAWOWEJ SPECJALNEJ ^{a)}, Z WYJĄTKIEM SZKOŁY
PODSTAWOWEJ SPECJALNEJ DLA UCZNIÓW Z UPOŚLEDZENIEM
UMYSŁOWYM W STOPNIU UMIARKOWANYM LUB ZNACZNYM**

I ETAP EDUKACYJNY (klasy I – III)		
Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w trzyletnim okresie nauczania
1.	Edukacja wczesnoszkolna ^{b)}	60
2.	Alternatywne metody komunikacji ^{c)}	6
Religia/Etyka		6
Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły:		
1) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5 pkt 1, 2 i 5 rozporządzenia		3
2) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5a rozporządzenia		X ^{d)}
Zajęcia rewalidacyjne ^{e)}		30

^{a)} dotyczy szkół podstawowych, w których realizowana jest podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych, określona w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17),

^{b)} podziału godzin przeznaczonych na zajęcia edukacji wczesnoszkolnej dokonuje nauczyciel prowadzący zajęcia, z tym że w trzyletnim okresie nauczania następujące zajęcia edukacyjne należy zrealizować co najmniej w wymiarze:

- język obcy nowożytny - 190 godzin,
- edukacja muzyczna, edukacja plastyczna i zajęcia komputerowe - po 95 godzin,
- wychowanie fizyczne - 290 godzin,

^{c)} dotyczy szkół specjalnych dla uczniów ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, z autyzmem,

^{d)} tygodniową liczbę godzin przeznaczonych na realizację tych zajęć w każdym roku szkolnym ustala dyrektor szkoły, z uwzględnieniem art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela,

^{e)} dotyczy szkół specjalnych dla uczniów: niepełnosprawnych w normie intelektualnej, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, z autyzmem.

RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA GIMNAZJUM, W TYM GIMNAZJUM SPECJALNEGO ^{a)}, Z WYJĄTKIEM GIMNAZJUM SPECJALNEGO DLA UCZNIÓW Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM W STOPNIU UMIARKOWANYM LUB ZNACZNYM

Klasy I – III		
Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w trzyletnim okresie nauczania
1.	Język polski	$88^{c)} + 6^{d)}$ $83^{e)}$
2.	Język obcy nowożytny	
3.	Drugi język obcy nowożytny ^{b)}	
4.	Muzyka	
5.	Plastyka	
6.	Historia	
7.	Wiedza o społeczeństwie	
8.	Geografia	
9.	Biologia	
10.	Chemia	
11.	Fizyka	
12.	Matematyka	
13.	Informatyka	
14.	Wychowanie fizyczne	
15.	Edukacja dla bezpieczeństwa	
16.	Zajęcia artystyczne	
17.	Zajęcia techniczne	
18.	Godziny z wychowawcą	
19.	Alternatywne metody komunikacji ^{f)}	6
Pozostałe zajęcia		
	Religia/Etyka	6
Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły:		
	1) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5 pkt 1, 2 i 5 rozporządzenia	$3 + 5^{e)}$
	2) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5a rozporządzenia	X ^{g)}
	Zajęcia rewalidacyjne ^{h)}	30

^{a)} dotyczy gimnazjów, w których realizowana jest podstawa programowa kształcenia ogólnego dla gimnazjów, określona w załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17),

^{b)} nie dotyczy uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim,

^{c)} w trzyletnim okresie nauczania poszczególne zajęcia edukacyjne należy zrealizować co najmniej w wymiarze:

- język polski - 450 godzin,
  - dwa języki obce nowożytne - 450 godzin (godziny te mogą być dowolnie rozdzielone pomiędzy te języki),
  - muzyka - 30 godzin,
  - plastyka - 30 godzin,
  - historia -190 godzin,
  - wiedza o społeczeństwie - 65 godzin,
  - geografia - 130 godzin,
  - biologia -130 godzin,
  - chemia -130 godzin,
  - fizyka - 130 godzin,
  - matematyka - 385 godzin,
  - informatyka - 65 godzin,
  - wychowanie fizyczne - 385 godzin,
  - edukacja dla bezpieczeństwa - 30 godzin,
  - zajęcia artystyczne - 60 godzin,
  - zajęcia techniczne - 60 godzin,
  - zajęcia z wychowawcą - 95 godzin,
- d) dodatkowe godziny na nauczanie języka obcego nowożytnego będącego drugim językiem nauczania w szkołach lub oddziałach dwujęzycznych,
- e) dotyczy gimnazjów specjalnych dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim; w gimnazjach tych w trzyletnim okresie nauczania zajęcia edukacyjne z języka obcego nowożytnego należy zrealizować co najmniej w wymiarze 290 godzin,
- f) dotyczy gimnazjów specjalnych dla uczniów ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, z autyzmem,
- g) tygodniową liczbę godzin przeznaczonych na realizację tych zajęć w każdym roku szkolnym ustala dyrektor szkoły, z uwzględnieniem art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela,
- h) dotyczy gimnazjów specjalnych dla uczniów: niepełnosprawnych w normie intelektualnej, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, z autyzmem.

RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA ODDZIAŁÓW PRZYSPOSABIAJĄCYCH DO PRACY ORGANIZOWANYCH W GIMNAZJUM ^{a) b)}

Klasy I – III		
Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w trzyletnim okresie nauczania
1.	Język polski	88 ^{c)}
2.	Język obcy nowożytny	
3.	Historia	
4.	Wiedza o społeczeństwie	
5.	Geografia	
6.	Biologia	
7.	Chemia	
8.	Fizyka	
9.	Matematyka	
10.	Informatyka	
11.	Wychowanie fizyczne	
12.	Edukacja dla bezpieczeństwa	
13.	Godziny z wychowawcą	
14.	Godziny przeznaczone na realizację wybranych treści kształcenia zawartych w podstawie programowej kształcenia w danym zawodzie	
Pozostałe zajęcia		
Religia/Etyka		6
Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły:		
1) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5 pkt 1, 2 i 5 rozporządzenia		3
2) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5a rozporządzenia		X ^{d)}

a) dotyczy gimnazjów, w których realizowana jest podstawa programowa kształcenia ogólnego dla gimnazjów, określona w załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17),

b) dotyczy także gimnazjów specjalnych dla uczniów: niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, zagrożonych uzależnieniem, z zaburzeniami zachowania,

c) w trzyletnim okresie nauczania poszczególne zajęcia edukacyjne należy zrealizować co najmniej w wymiarze:

- język polski - 450 godzin,
- język obcy nowożytny - 190 godzin,
- historia - 190 godzin,
- wiedza o społeczeństwie – 60 godzin,
- geografia – 95 godzin,
- biologia - 95 godzin,
- chemia - 95 godzin,
- fizyka - 95 godzin,
- matematyka - 385 godzin,
- informatyka - 65 godzin,

- wychowanie fizyczne - 385 godzin,
  - edukacja dla bezpieczeństwa - 30 godzin,
  - zajęcia z wychowawcą - 95 godzin,
  - zajęcia przeznaczone na realizację wybranych treści kształcenia zawartych w podstawie programowej kształcenia w danym zawodzie - 570 godzin. W przypadku oddziału zorganizowanego dla uczestników Ochotniczych Hufców Pracy oraz oddziału zorganizowanego w szkole w zakładzie poprawczym i schronisku dla nieletnich godziny te przeznacza się na realizację przygotowania zawodowego w formie przyuczenia do wykonywania określonej pracy,
- ^{d)} tygodniową liczbę godzin przeznaczonych na realizację tych zajęć w każdym roku szkolnym ustala dyrektor szkoły, z uwzględnieniem art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.

RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA GIMNAZJUM DLA DOROSŁYCH ^{a)}

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo w trzyletnim okresie nauczania	Liczba godzin w trzyletnim okresie nauczania
		Semestry I - VI	
		Forma stacjonarna	Forma zaoczna
1.	Język polski	46 ^{b)}	216
2.	Język obcy nowożytny		108
3.	Historia		108
4.	Wiedza o społeczeństwie		54
5.	Geografia		36
6.	Biologia		36
7.	Chemia		36
8.	Fizyka		36
9.	Matematyka		162
10.	Informatyka		36
Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły:			
1) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5 pkt 1, 2 i 5 rozporządzenia		5	90
2) godziny przeznaczone na realizację zajęć, o których mowa w § 2 ust. 5a rozporządzenia		X ^{c)}	X ^{c)}

^{a)} dotyczy gimnazjów, w których realizowana jest podstawa programowa kształcenia ogólnego dla gimnazjów, określona w załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17),

^{b)} w trzyletnim okresie nauczania poszczególne zajęcia edukacyjne należy zrealizować co najmniej w wymiarze:

- język polski - 385 godzin,
- język obcy nowożytny - 190 godzin,
- historia - 190 godzin,
- wiedza o społeczeństwie – 95 godzin,
- geografia – 65 godzin,
- biologia - 65 godzin,
- chemia - 65 godzin,
- fizyka - 65 godzin,
- matematyka - 290 godzin,
- informatyka - 65 godzin,

^{c)} tygodniową liczbę godzin przeznaczonych na realizację tych zajęć w każdym roku szkolnym ustala dyrektor szkoły, z uwzględnieniem art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.

Uzasadnienie

Zmiana obecnie obowiązującego rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 15, poz. 142, z późn. zm.) jest konieczna z uwagi na wejście w życie od dnia 1 września 2009 r. nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej i gimnazjum, określonej w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17).

Nowa podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych i gimnazjów zacznie obowiązywać od 1 września 2009 r. i będzie wdrażana sukcesywnie począwszy od klasy I szkoły podstawowej i klasy I gimnazjum.

Nowe podstawy programowe kształcenia ogólnego dla obu ww. typów szkół zawierają istotne zmiany w stosunku do dotychczas obowiązujących podstaw programowych:

1) I etap edukacyjny (klasy I-III szkoły podstawowej) to edukacja wczesnoszkolna (dotychczas kształcenie zintegrowane), na którą składają się:

- 1) edukacja polonistyczna,
- 2) język obcy nowożytny,
- 3) edukacja muzyczna,
- 4) edukacja plastyczna,
- 5) edukacja społeczna,
- 6) edukacja przyrodnicza,
- 7) edukacja matematyczna,
- 8) zajęcia komputerowe,
- 9) zajęcia techniczne,
- 10) wychowanie fizyczne,
- 11) etyka.

2) na III etapie edukacyjnym (gimnazjum):

- 1) obowiązkowym zajęciem edukacyjnym będzie nauczanie drugiego języka obcego nowożytnego,
- 2) wprowadza się nowy przedmiot – edukacja dla bezpieczeństwa,
- 3) nowymi obowiązkowymi uzupełniającymi zajęciami edukacyjnymi będą zajęcia artystyczne i zajęcia techniczne.

W związku z wdrażaniem nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego w szkole podstawowej i gimnazjum, zmianie muszą ulec ramowe plany nauczania w tych szkołach, które zaczną obowiązywać od 1 września 2009 r. począwszy od klasy pierwszej szkoły podstawowej i klasy pierwszej gimnazjum, a następnie będą wprowadzane do kolejnych klas. Zatem w „okresie przejściowym”, trwającym w szkole podstawowej pięć lat, a w gimnazjum dwa lata, obowiązywać będą dwa ramowe plany nauczania:

- 1) w roku szkolnym 2009/2010 w klasie pierwszej szkoły podstawowej i w klasie pierwszej gimnazjum obowiązywać będzie nowy ramowy plan nauczania, a w pozostałych klasach tych szkół – dotychczasowy ramowy plan nauczania;
- 2) w roku szkolnym 2010/2011 nowy ramowy plan nauczania będzie obowiązywał w klasie pierwszej i drugiej szkoły podstawowej oraz w klasie pierwszej i drugiej gimnazjum, a w pozostałych klasach będzie obowiązywał nadal dotychczasowy ramowy plan nauczania.

W kolejnych latach szkolnych nowe ramowe plany obejmą kolejne klasy tych szkół.

Zasadniczą zmianą w ramowym planie nauczania dla gimnazjum, w tym gimnazjum specjalnego i gimnazjum dla dorosłych prowadzonego w formie stacjonarnej, jest nieokreślenie liczby godzin tygodniowo w cyklu kształcenia przeznaczonej na poszczególne obowiązkowe zajęcia edukacyjne. W to miejsce zostały określone minimalne ogólne liczby godzin przeznaczone na realizację podstawy programowej z poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych w całym cyklu kształcenia. Dyrektor szkoły odpowiada za to, aby łączne sumy godzin w ciągu trzech lat zajęć z danego przedmiotu były nie mniejsze niż wymienione w ramowym planie nauczania, a efekty określone w podstawie programowej zostały osiągnięte.

Minimalna ogólna liczba godzin przeznaczona na poszczególne obowiązkowe zajęcia edukacyjne w gimnazjum została obliczona na 30 lub 32 – tygodniowe lata szkolne. W każdym roku szkolnym jest 35 - 36 tygodni nauki. Ten pozostały czas szkoła będzie mogła przeznaczyć na kontynuowanie obowiązkowych zajęć edukacyjnych realizowanych w systemie klasowo – lekcyjnym bądź jako zajęcia organizowane w innej formie, poświęcone na przykład obserwacjom przyrodniczym w terenie, czy realizowaniu projektów podnoszących wrażliwość społeczną i aktywność obywatelską.

Ramowe plany nauczania zostały skonstruowane łącznie dla szkół ogólnodostępnych i szkół specjalnych (z wyjątkiem szkół specjalnych dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym, dla których nie zmieniła się podstawa programowa kształcenia ogólnego).

Kolejną zasadniczą zmianą wprowadzaną do ramowych planów nauczania wszystkich typów szkół jest wprowadzenie „drugiego rodzaju” godzin do dyspozycji dyrektora szkoły wynikających z art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - *Karta Nauczyciela* (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.), zmienionego ustawą z dnia 21 listopada 2008 r. o *zmianie ustawy – Karta Nauczyciela* (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 1). Godziny te od dnia 1 września 2009 r. obowiązywać będą we wszystkich typach szkół. W związku z powyższym, wszystkie ramowe plany nauczania dla szkół zawierają zapisy dotyczące „dwóch rodzajów” godzin do dyspozycji dyrektora.

Zatem obecnie, godziny do dyspozycji dyrektora szkoły dzielą się na:

1) dotychczasowe godziny do dyspozycji dyrektora szkoły, które mogą być przeznaczane na:

a) w przypadku klas, w których realizowana jest dotychczasowa podstawa programowa kształcenia ogólnego:

- okresowe lub roczne zwiększenie liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych,
- realizację dodatkowych zajęć edukacyjnych, z języka obcego, języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego, nieujętych w ramowym planie nauczania dla danego etapu edukacyjnego, jeżeli wymiar godzin umożliwia realizację podstawy programowej ustalonej dla tych zajęć albo dodatkowych zajęć edukacyjnych, dla których nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania tych zajęć został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania,
- realizację ścieżek edukacyjnych, obejmujących zestaw treści i umiejętności o istotnym znaczeniu wychowawczym, których realizacja może odbywać się w ramach nauczania przedmiotów lub bloków przedmiotowych, lub w postaci odrębnych zajęć,

- zorganizowanie zajęć dla grupy uczniów z uwzględnieniem ich potrzeb w tym zajęć dydaktyczno – wyrównawczych i zajęć ruchowych o charakterze korekcyjnym,
  - nauczanie historii i geografii kraju pochodzenia mniejszości narodowych i dziedzictwa kulturowego mniejszości etnicznych - w szkołach z nauczaniem w języku mniejszości narodowych, etnicznych lub języku regionalnym,
- b) w przypadku klas, w których realizowana jest nowa podstawa programowa kształcenia ogólnego:
- okresowe lub roczne zwiększenie liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych,
  - realizację dodatkowych zajęć edukacyjnych, dla których nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania tych zajęć został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania,
  - nauczanie historii i geografii kraju pochodzenia mniejszości narodowych i dziedzictwa kulturowego mniejszości etnicznych - w szkołach z nauczaniem w języku mniejszości narodowych, etnicznych lub języku regionalnym;

2) godziny do dyspozycji dyrektora szkoły zapewniające nauczycielom realizację obowiązku, o którym mowa w art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy - Karta Nauczyciela – które mogą być przeznaczone na:

- a) zajęcia zwiększające szanse edukacyjne uczniów: na pracę z uczniem zdolnym lub z uczniem mającym trudności w nauce,
- b) zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów.

Nowe ramowe plany nauczania dla klas I – III szkoły podstawowej i gimnazjum stanowią załączniki numer 1 do 4 niniejszego rozporządzenia.

Kolejną zmianą jest wyłączenie w § 2 ust. 7a z tygodniowego limitu godzin określonego w § 2 ust. 7 obecnie obowiązującego rozporządzenia, godzin zajęć sportowych realizowanych w szkołach (oddziałach) sportowych oraz szkołach mistrzostwa sportowego, z wyjątkiem godzin obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego. W szkołach (oddziałach) sportowych oraz szkołach mistrzostwa

sportowego obowiązkowymi zajęciami są zajęcia sportowe w wymiarze odpowiednio 10 godzin lub 16 godzin w tygodniu, w ramach których prowadzone są obowiązkowe zajęcia wychowania fizycznego (4 godziny w tygodniu).

Proponowane są również zmiany w organizacji nauczania informatyki i technologii informacyjnej. Wprowadza się przepis, zgodnie z którym liczba uczniów w grupie na tych zajęciach nie może przekraczać liczby stanowisk komputerowych w pracowni komputerowej. Dotychczasowe przepisy uzależniały podział na grupy wyłącznie od liczebności uczniów w oddziale i z tego powodu nierzadko zdarzało się, że przy jednym komputerze uczyło się w tym samym czasie dwóch, nawet trzech uczniów, co miało negatywny wpływ na wyniki nauczania z tych zajęć. Dostosowanie organizacji tych zajęć do liczby uczniów w grupie ma nastąpić do 31 sierpnia 2012 r., ponieważ związane jest ono z koniecznością stworzenia dodatkowych stanowisk komputerowych lub tworzenia dodatkowych grup na tych zajęciach.

Proponuje się również, by podział na grupy oddziałowe, międzyoddziałowe i międzyklasowe na obowiązkowych zajęciach z języków obcych uzależniony był od stopnia znajomości języka obcego i by taka grupa liczyła od 10 do 24 uczniów.

Dotychczasowe przepisy (§ 6 ust. 2) stwarzają liceom ogólnokształcącym liczącym nie więcej niż dwa oddziały każdej klasy, możliwość prowadzenia zajęć z języków obcych w grupach, w tym w grupach międzyoddziałowych, liczących nie mniej niż 7 uczniów. Tę możliwość proponuje się rozszerzyć również na gimnazja liczące nie więcej niż dwa oddziały każdej klasy.

Pozostałe proponowane zmiany mają charakter porządkujący związany z zaprzestaniem funkcjonowania dotychczasowych szkół ponadpodstawowych, a także charakter uściślający niektóre przepisy (§1 pkt 5 projektu dotyczący § 6 ust. 5 i 5a).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt ww. rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej (www.men.gov.pl). Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem rozporządzenia.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych, w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.), w związku z tym, nie podlega notyfikacji.

Przedmiotowa regulacja nie jest objęta zakresem prawa Unii Europejskiej.

Ocena skutków regulacji (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Rozporządzenie dotyczy uczniów, nauczycieli, rodziców, organów prowadzących szkoły i organów sprawujących nadzór pedagogiczny.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia został przekazany do zaopiniowania następującym związkom zawodowym i partnerom społecznym:

1. Chrześcijańskiemu Związkowi Zawodowemu „Solidarność im. ks. Jerzego Popiełuszki”,
2. Zarządowi Głównemu Związku Nauczycielstwa Polskiego,
3. Sekcji Krajowej Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”,
4. Komisji Krajowej Wolnego Związku Zawodowego „Sierpień 80”,
5. Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
6. Zarządowi Krajowego Związku Zawodowego Nauczycieli Średnich Szkół Leśnych w Polsce,
7. Związkowi Zawodowemu Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”,
8. Krajowej Sekcji Oświaty NSZZ „Solidarność 80”,
9. Niezależnemu Samorządnemu Związkowi Zawodowemu Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych,
10. Związkowi Zawodowemu „Rada Poradnictwa”,
11. Sekretariatowi Konferencji Episkopatu Polski,

12. Polskiej Radzie Ekumenicznej,
13. Radzie Szkół Katolickich,
14. Społecznemu Towarzystwu Oświatowemu,
15. Krajowemu Forum Oświaty Niepublicznej,
16. Rzecznikowi Praw Dziecka,
17. Krajowemu Porozumieniu Rodziców i Rad Rodziców,
18. Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Kadry Kierowniczej Oświaty,
19. Konfederacji Stowarzyszeń Nauczycielskich,
20. Stowarzyszeniu Dyrektorów Szkół Średnich,
21. Polskiemu Stowarzyszeniu Dyrektorów Szkół,
22. Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność 80”

Projekt został przekazany również Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. W dniu 10 marca 2009 r. Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego pozytywnie zaopiniował projekt rozporządzenia zgłaszając równocześnie uwagi.

Uwagi do projektu zgłosili następujący partnerzy społeczni:

- 1) Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego,
- 2) Sekcja Krajowa Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”,
- 3) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty,
- 4) Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół Średnich.
- 5) Rzecznik Praw Dziecka.

1. Uwagi Zarządu Głównego Związku Nauczycielstwa Polskiego:

- 1) Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego wskazał na konieczność dodania w § 2 w ust. 1 w pkt 4 zastrzeżenia, aby realizacja dodatkowych godzin w formie zajęć opieki świetlicowej nie odbywała się kosztem nauczycieli zatrudnionych w świetlicy.

Uwaga nie została przyjęta. Nie ma potrzeby takiego zastrzeżenia, gdyż te dodatkowe godziny będą przeznaczone na zwiększenie opieki świetlicowej w klasach młodszych;

- 2) przepis § 2 ust. 5a Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego zalecił uzupełnić o pkt 3 w brzmieniu: „*inne zajęcia i czynności wynikające z zadań statutowych szkoły*”.

Uwaga nie została przyjęta. Te dodatkowe godziny powinny być przeznaczone tylko na te zajęcia, o których mowa w proponowanym § 2 ust. 5a. Rozszerzenie możliwości wykorzystania tych dodatkowych godzin byłoby możliwe przy większej liczbie godzin niż 2 tygodniowo dla pełnozatrudnionego nauczyciela;

- 3) zwrócono uwagę, że zapisy w projekcie ramowego planu nauczania dla klas I – III szkoły podstawowej stwarzają realne zagrożenie zatrudnienia nauczycieli w niepełnym wymiarze czasu pracy. Zajęcia np. z wf, języków obcych, zajęcia komputerowe, plastyczne, muzyczne, a nawet matematyki i języka polskiego mogą prowadzić inni nauczyciele, posiadający wymagania kwalifikacyjne do ich nauczania.

Uwaga nie została przyjęta, gdyż zgodnie z zalecanymi warunkami i sposobami realizacji edukacji wczesnoszkolnej zawartymi w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla klas I – III szkoły podstawowej, edukację dzieci w tych klasach powierza się jednemu nauczycielowi. Prowadzenie zajęć z zakresu edukacji muzycznej, plastycznej, wychowania fizycznego, zajęć komputerowych i języka obcego nowożytnego można powierzyć nauczycielom posiadającym odpowiednie kwalifikacje. Powinny to być przypadki szczególne, ale takie mogą przecież mieć miejsce. Wtedy obowiązkiem dyrektora szkoły jest zadbać o to, aby nauczyciel nauczania początkowego uzupełniał swoje pensum innymi zajęciami, zgodnie z kwalifikacjami;

- 4) wskazano, by zapisać w treści rozporządzenia liczbę tygodni w roku szkolnym, w których realizowane są obowiązkowe zajęcia edukacyjne.

Uwaga nie została przyjęta. Rozporządzenie dotyczy ramowych planów nauczania w szkołach publicznych, a nie organizacji roku szkolnego;

- 5) zwrócono uwagę, że liczba tygodni, w których realizowana jest minimalna liczba godzin przeznaczona na poszczególne zajęcia edukacyjne powinna wynosić 36 tygodni, a nie jak proponuje MEN – 32 tygodnie. Nie ma uzasadnienia do podziału okresu trwania roku szkolnego na zajęcia klasowo – lekcyjne i zajęcia realizowane poza szkołą, tym bardziej, że te realizowane poza szkołą mają być zajęciami wspierającymi i wzbogacającymi proces dydaktyczny.

Uwaga nie została przyjęta. W każdym roku szkolnym jest średnio 35 - 36 tygodni nauki. Czas niezbędny na realizację nowej podstawy programowej został określony przez autorów podstawy programowej na 30 tygodni. Minimalny wymiar godzin lekcyjnych podany w ramowych planach nauczania niezbędny na realizację obowiązkowych zajęć edukacyjnych odnosi się do 32 a w niektórych przypadkach do 30 tygodni nauki.

Chodzi przede wszystkim o stworzenie szkołom większej swobody w realizowaniu różnego rodzaju projektów edukacyjnych i wizji szkoły. Nic nie stoi na przeszkodzie, by szkoła skonstruowała szkolny plan nauczania w sposób tradycyjny, który nie daje szkole możliwości zrealizowania ciekawych rozwiązań edukacyjnych służących rozwojowi uczniów.

2. Uwagi zgłoszone przez Sekcję Krajową Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” zostały zgodnie ze zgłoszonym wnioskiem, omówione w dniu 6 marca br. podczas spotkania Pani Minister Katarzyny Hall z przedstawicielami ww. Sekcji. Uwagi dotyczyły zatrudniania nauczycieli w szkołach różnych typów.

3. Uwagi Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Kadry Kierowniczej Oświaty (OSKKO):

1) wskazano, by pozostawić dotychczasowy przepis zawarty w § 2 ust. 5 pkt 4 w odniesieniu do klas realizujących dotychczasową podstawę programową kształcenia ogólnego.

Uwaga została przyjęta;

2) zgłoszono uwagę dotyczącą § 2 ust. 5a, która jest zbieżna z uwagą Zarządu Głównego Związku Nauczycielstwa Polskiego wskazaną w pkt 2;

3) w § 6 w ust. 1 wskazano, by pkt 1 nadać brzmienie:

„1) na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z informatyki i technologii informacyjnej, w oddziałach liczących więcej niż 24 uczniów, z tym że liczba uczniów w grupie nie może przekraczać liczby stanowisk komputerowych w pracowni komputerowej, z zastrzeżeniem ust. 4.”

Uwaga została przyjęta.

4) w § 6 ust. 1 wskazano, by pkt 3 nadać brzmienie:

„3) na nie więcej niż połowie obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, dla których z treści programu nauczania wynika konieczność prowadzenia ćwiczeń, w tym laboratoryjnych - w grupach liczących od 12 do 26 uczniów, z zastrzeżeniem ust. 4”.

Uwaga nie została przyjęta z uwagi na to, że takie rozwiązanie rodzi dodatkowe skutki finansowe.

5) w odniesieniu do załączników:

a) wskazano, by pod załącznikami wprowadzić zapis:

„w trzyletnim okresie nauczania klasa powinna mieć zorganizowane co najmniej”.

Uwaga nie została przyjęta. Spora część zajęć obowiązkowych będzie prowadzona poza systemem klasowo – lekcyjnym,

b) wskazano, by pod załącznikiem nr 1 w pkt b zrezygnować z wpisywania liczby godzin w trzyletnim okresie nauczania z edukacji plastycznej i edukacji muzycznej. Uwaga nie została przyjęta, gdyż taki zapis byłby niezgodny z treścią podstawy programowej odnoszącej się do możliwości prowadzenia tych zajęć - w uzasadnionych przypadkach - przez innego nauczyciela,

c) wskazano, by w załącznikach nr 1 i 2 w zapisach dotyczących gimnazjów specjalnych dla uczniów ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, uczniów z autyzmem, dodać uczniów niesłyszących. Uwaga zasadna, ale z uwagi na to, że jej przyjęcie rodziłoby dodatkowe skutki finansowe nie może być obecnie przyjęta,

d) wskazano, by w załączniku nr 2 pod tabelą określić minimalną liczbę godzin w trzyletnim okresie nauczania na nauczanie jednego języka obcego nowożytnego. Uwaga nie została przyjęta. Decyzję w tej sprawie będzie podejmować każda szkoła w zależności od istniejących w szkole warunków,

e) wskazano, by w załącznikach nr 2 i 3 przy określeniu minimalnej liczby godzin na zajęcia z wychowania fizycznego zrezygnować z wydzielania godzin na edukację zdrowotną. Uwaga przyjęta,

f) wskazano, by zapisy o dodatkowych godzinach wynikających z art. 42 ust. 2 pkt 2 Karty Nauczyciela nie powinny być wprowadzane do tabel ramowych planów nauczania lecz powinny być umieszczone w treści rozporządzenia. Uwaga nie została przyjęta.

6) inne uwagi i propozycje:

a) nie zmniejszać liczby godzin do dyspozycji dyrektora szkoły,

- b) wątpliwości budzi realizacja zajęć komputerowych w edukacji wczesnoszkolnej bez podziału na grupy,
- c) podział na grupy powinien dotyczyć wszystkich przedmiotów informatycznych (kształcenie zawodowe).

Uwagi ww. nie zostały przyjęte, gdyż ich realizacja powoduje dodatkowe skutki finansowe, co w obecnej sytuacji budżetowej państwa nie jest możliwe.

4. Uwagi Stowarzyszenia Dyrektorów Szkół Średnich:

- 1) wskazano, iż brak jest wyraźnego zapisu dotyczącego okresu rozliczeniowego godzin wynikających z art. 42 Karty Nauczyciela. Jeśli obowiązywać będzie zaproponowany zapis, naturalne będzie przyjęcie, że okresem rozliczeniowym jest tydzień, a stąd wynikać będą następujące problemy:
  - a) podniesiono, że nie jest pewne, ile godzin w tygodniu ma realizować nauczyciel zatrudniony np. na 6/18 etatu? Możliwe są tu dwa podejścia: Po pierwsze, obliczając wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe, przeważnie stosuje się zasadę zaokrąglania w taki sposób, że części godzin mniejsze od połowy pomija się, zaś większe lub równe zaokrągla się do pełnej godziny. Przy takim podejściu nauczyciel byłby zwolniony z realizacji tego obowiązku, co stoi w sprzeczności z ideą wprowadzanych zmian. Dodatkowo należałoby te części godzin przydzielić innemu nauczycielowi, co może rodzić zarzuty o nierówne traktowanie pracowników. Dłuższy okres rozliczeniowy (np. okres jednego semestru lub roku szkolnego) pozwoliłby na usunięcie tej niedogodności. Innym podejściem mogłoby być literalne traktowanie zapisu art. 42 ust. 2 pkt 2 lit a Karty Nauczyciela, co skutkowałoby przydzieleniem każdemu nauczycielowi jednej godziny (w pierwszym roku oraz dwóch godzin w następnych latach w części szkół). Jednakże spowoduje to niezgodności z arkuszem organizacyjnym szkoły, dotyczące liczby realizowanych godzin;
  - b) podniesiono również, że podobne problemy mogą wystąpić w sytuacji konieczności uśredniania wynagrodzenia w przypadku nauczycieli realizujących różne liczby godzin w różnych okresach roku.

Ponadto zdaniem Stowarzyszenia Dyrektorów Szkół Średnich niejasna wydaje się także sytuacja nauczyciela, któremu ustalono zwiększony etat, zgodnie z art. 42b

Karty Nauczyciela, w wysokości 21 godzin w tygodniu? Czy powinien on odbyć 1 godzinę zajęć w tygodniu (później 2 godziny tygodniowo)?.

Uwaga nieuzasadniona. Projekt dotyczy zmiany art. 42 ust. 2 pkt 2 i ust. 3a – 3c. Okres rozliczeniowy dla tych godzin został określony w ust. 3c

Dodatkowo 1 godzinę w tygodniu ma przeprowadzić nauczyciel pełnozatrudniony. Nauczyciel niepełnozatrudniony realizuje te godziny w wymiarze proporcjonalnym do wymiaru zatrudnienia.

2) wskazano, iż utrzymanie ścieżek edukacyjnych w projekcie rozporządzenia jest niezgodne z nową podstawą programową. Uwaga nie została przyjęta, gdyż projekt zmiany rozporządzenia dotyczy realizacji zarówno nowej jak i dotychczasowej podstawy programowej, która zobowiązuje do prowadzenia ścieżek edukacyjnych w klasach, które będą realizować tę dotychczasową podstawę programową kształcenia ogólnego.

3) dot. § 6 ust. 1 – wskazano, iż podział na grupy w przypadku zajęć praktycznych nauki zawodu dla klas powyżej 30 osób jest niezgodny z programem nauczania wielu zawodów. Uwaga bezzasadna. Przepis dotyczący podziału na grupy na zajęciach praktycznej nauki zawodu nie ulega zmianie (§ 6 ust. 1 pkt 6). Przepis ten nie odnosi się do oddziału o określonej liczebności.

5. Uwaga Rzecznika Praw Dziecka dot. załącznika nr 1:

1) Rzecznik wskazał, by nie zmniejszać liczby godzin do dyspozycji dyrektora w klasach I – III szkoły podstawowej. Uwaga nie została przyjęta. Pozostawienie dotychczasowej liczby godzin do dyspozycji dyrektora (6 godzin w cyklu kształcenia zamiast proponowanych 3 godz. w projekcie) spowodowałoby dodatkowe skutki finansowe, co w obecnej sytuacji budżetowej państwa nie jest możliwe. Dodatkowy koszt za 4 miesiące 2009 r. byłby następujący: 20 000 (oddziały klas I – III) x 3 godz. x 4,16 x 4 (miesiące) x 52 zł (koszt wraz z pochodnymi 1 godziny nauczyciela mianowanego) = **52 000 tys. zł**

Zmniejszenie o 3 dotychczasowej (dodatkowo płatnej) liczby godzin do dyspozycji dyrektora nie wpłynie na zmniejszenie tego rodzaju godzin przeznaczonych na zajęcia z uczniami. I tak w klasach I – III, w których jest po 1 oddziale każdej klasy:

- a) w roku szkolnym 2008/2009 liczba godzin do dyspozycji dyrektora wynosi **6**;
- b) w roku szkolnym 2009/2010 liczby tych godzin wyniesie **9** (4 godz. z dotychczasowego planu nauczania w odniesieniu do klas II – III, 1 godz. z nowego planu nauczania w odniesieniu do klasy I, 3 godziny z art. 42 ust. 2 pkt 2 lit a Karty Nauczyciela);
- c) w roku szkolnym 2010/2011 liczba tych godzin wyniesie **10** (odpowiednio do danych z lit. c (2 + 2+6));
- d) w roku szkolnym 2011/2012 i w latach następnych liczba tych godzin wyniesie **9** (3 godziny z nowego planu nauczania i 6 godzin z art. 42 ust. 2 pkt 2 lit a Karty Nauczyciela)

Jak z powyższego wynika liczba godzin do dyspozycji dyrektora szkoły będzie większa a nie mniejsza niż dotychczas.

W odniesieniu do klas I – III, w których są po dwa oddziały liczby tych godzin będą odpowiednio następujące:

- a) 12
- b) 16
- c) 22
- d) 18.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Zmiany w ramowych planach nauczania w klasach I – III szkoły podstawowej i w gimnazjum przewidują:

- 1) w klasach I – III szkoły podstawowej zmniejszenie o 3 tygodniowej liczby godzin zajęć edukacyjnych w cyklu kształcenia (dotychczas ramowy plan nauczania w tym etapie edukacyjnym przewidywał 60 godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych i 6 godzin do dyspozycji dyrektora, nowy ramowy plan nauczania dla tego etapu kształcenia przewiduje 60 godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych i 3 godziny do dyspozycji dyrektora);

- 2) w gimnazjum wzrost o 3 godziny tygodniowo zajęć edukacyjnych w tym cyklu kształcenia (dotychczasowy ramowy plan nauczania dla gimnazjum przewidywał 82 godziny obowiązkowych zajęć edukacyjnych i 6 godzin do dyspozycji dyrektora; nowy ramowy plan nauczania przewiduje 88 godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych i 3 godziny do dyspozycji dyrektora).

Biorąc pod uwagę porównywalną w roku szkolnym 2008/2009 liczbę oddziałów klasy I szkoły podstawowej – **20 639** i liczbę oddziałów klasy I gimnazjum – **19 744** oraz zakładając, że w latach następnych liczby oddziałów w klasach I – III szkoły podstawowej i w gimnazjum pozostaną w podobnych relacjach, zmiany te nie będą miały wpływu na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego (gmin, które są organami prowadzącymi zarówno dla szkół podstawowych jak i gimnazjów).

W związku z proponowaną zmianą dotyczącą podziału na grupy na zajęciach z informatyki i technologii informacyjnej przewidującą, że liczba uczniów w grupie nie może przekraczać liczby stanowisk komputerowych w pracowni informatycznej (§ 6 ust. 1 pkt 1), może zdarzyć się, że zmiana ta spowoduje dodatkowe skutki finansowe dla organów prowadzących (konieczność zwiększenia liczby stanowisk komputerowych lub utworzenie dodatkowych grup). Z tego też względu przewidziano 3 lata na dostosowanie organizacji tych zajęć do zmienionych zasad dotyczących podziału na grupy. Oszacowanie skutków finansowych związanych z tą zmianą nie jest możliwe.

Również wprowadzenie do gimnazjum obowiązku nauczania dwóch języków obcych może spowodować w niektórych przypadkach dodatkowe skutki finansowe dla organów prowadzących. Oszacowanie skutków finansowych związanych z tą zmianą też nie jest możliwe.

4. Wpływ projektowanej regulacji na rynek pracy

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ projektowanej regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ projektowanej regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na sytuację i rozwój regionalny.